

Kypros

Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnissä - Kypros

Rikoksen uhri on henkilö, jolle on aiheutunut vahinkoa sellaisen tapahtuman seurauksena, joka on kansallisen lainsäädännön mukaan rikos. Hän on esimerkiksi saattanut loukkaantua tai hänen omaisuuttaan on voitu varastaa tai vahingoittaa. Rikoksen uhrilla on tietyt laissa määritellyt oikeudet ennen oikeudenkäyntimenettelyä, sen aikana ja sen jälkeen.

Kyproksessa rikosprosessi alkaa poliisin suorittamalla esitutkinnalla. Tutkinnan valmistuttua asian käsittely siirretään tasavallan ylimmälle syyttäjälle, joka päättää syytteen nostamisesta. Jos näyttö rikoksesta epäiltyä vastaan on riittävä, syyttäjä toimittaa asian tuomioistuimen käsiteltäväksi. Tuomioistuin tutkii näytön ja päättää sen perusteella, onko epäilty syyllistynyt rikokseen vai vapautetaanko hänet syytteestä.

Tarvittavat tiedot löytyvät alla olevien linkkien kautta

- [☞ 1 - Rikoksen uhrin oikeudet](#)
- [☞ 2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana](#)
- [☞ 3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen](#)
- [☞ 4 - Korvaus](#)
- [☞ 5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 30/11/2018

1 - Rikoksen uhrin oikeudet

Mitä tietoja saan viranomaisilta (esim. poliisilta tai yleiseltä syyttäjältä), kun rikos on tapahtunut mutta rikosilmoitusta ei ole vielä tehty?

Poliisiin on kerrottava viipymättä oikeudestasi saada tietoa seuraavista asioista:

1. millä poliisiasemalla tai -laitoksella voit tehdä rikosilmoituksen
2. minkälaista tukea voit saada ja mistä, tarpeen mukaan myös perustiedot lääketieteellisen avun ja erityistuen (esim. psykologisen tuen) saatavuudesta sekä vaihtoehtoisesta majoituksesta
3. miten ja millä edellytyksin voit saada suojelua (esim. suojelutoimenpiteet)
4. miten ja millä edellytyksin voit hakea korvausta
5. miten ja millä edellytyksin voit saada korvausta kuluista, joita sinulle on aiheutunut osallistumisesta rikosoikeudelliseen menettelyyn
6. miten ja millä edellytyksin voit saada käännös- ja tulkkauspalveluja
7. miten voit tehdä valituksen, jos asiaa käsittelevä laitos ei kunnioita oikeuksiasi
8. asiaa käsittelevän poliisin yhteystiedot yhteydenpitoa varten.

En asu maassa, jossa rikos tapahtui (EU:n kansalainen tai EU:n ulkopuolisen maan kansalainen). Miten oikeuksiani suojellaan?

Jos asut toisessa EU-maassa, Kyproksen poliisi ottaa sinulta lausunnon heti, kun olet tehnyt rikosilmoituksen. Tarkoituksena on helpottaa menettelyä.

Jos rikos on tapahtunut Kyproksen valtion alueella mutta asut toisessa EU-maassa, voit tehdä rikosilmoituksen asuinmaasi toimivaltaiselle viranomaiselle silloin kun et voi tai halua tehdä ilmoitusta Kyproksessa (esim. vakavissa rikostapauksissa).

Jos ilmoitat Kyproksen poliisille toisessa EU-maassa tehdyn rikoksen, Kyproksen poliisin on välitettävä ilmoitus kyseisen maan toimivaltaiselle viranomaiselle silloin kun Kyproksen poliisilla itsellään ei ole toimivaltaa käynnistää asiassa menettelyä.

Mitä tietoja minulle annetaan, jos teen rikosilmoituksen?

Rikosilmoituksen tekijälle annetaan asian käsittelyvaiheesta riippuen seuraavat tiedot:

1. asiaa käsittelevän poliisin yhteystiedot
2. tutkinnan aloittamista jättämistä, tutkinnan päättämistä tai rikoksentekijän syyttämättä jättämistä koskeva päätös ja sen perustelut
3. tuomioistuinkäsittelyn aika ja paikka sekä rikoksentekijää vastaan esitettyjen syytteiden luonne
4. rikosoikeudellisen menettelyn etenemistä koskevat tiedot; nämä tiedot voidaan poikkeustapauksessa jättää antamatta Kyproksen ylimmän syyttäjän perustellun lausunnon nojalla, jos niiden antaminen voi haitata asian asianmukaista käsittelyä
5. tietoa uhrin oikeudesta saada tietoa häneen kohdistuneen rikoksen johdosta tutkintavankeuteen joutuneen, syytetyn tai tuomitun henkilön vapautumisesta tai pakenemisesta; nämä tiedot voidaan jättää antamatta, jos on mahdollista tai tiedossa, että niiden antamisesta voi aiheutua vahinkoa rikoksentekijälle.

Onko minulla oikeus maksuttomiin käännös- ja tulkauspalveluihin (poliisin tai muiden viranomaisten kanssa asioidessani tai rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Jos haluat tehdä rikosilmoituksen mutta et ymmärrä tai puhu kreikkaa, voit tehdä ilmoituksen jollakin osaamallasi kielellä. Tätä varten saat tarvitsemaasi kielellistä apua.

Poliisin on myös varmistettava, että sinulle tarjotaan

- maksutonta tulkkausta tutkinnan aikana, jos et ymmärrä tai puhu kreikkaa
- maksuttomat käännökset kaikesta sellaisesta tutkinnan aikana kerätystä tiedosta, jota tarvitset voidaksesi käyttää oikeuksiasi. Käännöksiä on pyydettävä kirjallisesti.

Miten viranomaiset varmistavat, että ymmärrän ja tulen ymmärretyksi (jos olen lapsi tai vammainen)?

- Poliisi käyttää yksinkertaista ja helppotajuista kieltä ja ottaa huomioon henkilökohtaisen tilanteesi, kuten mahdolliset vammat, jotka voivat vaikuttaa kykyysi ymmärtää ja tulla ymmärretyksi. Suullisen ja kirjallisen viestinnän tulee olla vammaiselle henkilölle sopivassa muodossa. Tarvittaessa on käytettävä esimerkiksi pistekirjoitusta tai viittomakieltä.
- Alle 18-vuotiaiden kyky ymmärtää ja tulla ymmärretyksi varmistetaan arvioimalla heidän ikäänsä, kypsyyttään, näkemystään, tarpeitaan ja huolenaiheitaan. Alaikäisen uhrin vanhemmalle, huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle kerrotaan uhrin oikeuksista.
- Kun otat ensimmäisen kerran yhteyttä poliisiin, läsnä voi olla myös joku valitsemasi henkilö, ellei tämä ole etusi vastaista tai haittaa menettelyä. Vammaisella henkilöllä voi olla koko tutkinnan ajan mukanaan valitsemansa henkilö.

Myös sosiaalihuoltolaitos antaa alaikäiselle tietoa tämän ymmärtämällä kielellä (tarvittaessa tulkin välityksellä) ottaen huomioon alaikäisen iän ja kypsyystason. Vammaiselle annetaan tietoa hänen ymmärtämällään tavalla (esim. viittomakielellä).

Rikoksen uhrien tukipalvelut

Rikoksen uhrien tukipalveluja tarjoavat seuraavat tahot:

- terveydenhuolto
- sosiaalihuolto
- mielenterveyspalvelut
- opetus- ja kulttuuriministeriön alainen koulupsykologipalvelu
- kansalaisjärjestöt.

Työ-, hyvinvointi- ja sosiaaliturva-asioista vastaavan ministeriön alainen sosiaalihuoltolaitos tarjoaa haavoittuvassa asemassa oleville, kuten rikoksen uhreille, seuraavaa tukea:

- perheille suunnattu tuki, jonka tavoitteena on auttaa perheenjäseniä hoitamaan tehtävänsä ja vastuunsa, ratkoa perheen yhtenäisyyttä uhkaavia kiistoja, turvata lasten turvallisuus ja hyvinvointi, ehkäistä rikollista toimintaa ja perheväkivaltaa sekä tukea epäsosiaalisesti käyttäytyvien tai rikolliseen toimintaan osallistuneiden henkilöiden kuntoutusta
- haavoittuvassa asemassa oleville ryhmille suunnattu tuki
- paikallisyhteisöjen auttaminen haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien erityistarpeiden tunnistamisessa ja täyttämässä
- uhrien ohjaaminen toimivaltaisten viranomaisten sekä palveluja ja tukea tarjoavien kansalaisjärjestöjen luo.

Ohjaako poliisi minut automaattisesti uhrien tukipalvelujen piiriin?

Poliisi ohjaa sinut valtion tai muiden tahojen tarjoamien tukipalvelujen ja avun piiriin, jos katsoo sen tarpeelliseksi. Poliisi myös antaa tietoa edellä mainituista palveluista.

Miten yksityisyyttäni suojellaan?

Poliisien on noudatettava perustuslakia, sovellettavaa lainsäädäntöä sekä poliisin käytäntösääntöjä. Tällä tavalla varmistetaan uhrin oikeus yksityisyyteen ja perhe-elämän kunnioittamiseen sekä uhrin henkilötietojen riittävä suoja.

Lain mukaan nimeäsi ja antamasi lausunnon sisältöä ei saa julkaista eikä paljastaa millään tavalla eikä missään tilanteessa.

Tietojenkäsittelyä säännellään erikoislainsäädännöllä, jonka avulla varmistetaan henkilötietojen suoja.

Edellyttääkö tukipalvelujen saaminen rikosilmoituksen tekemistä?

Kyllä. Kun olet tehnyt rikosilmoituksen poliisille, sosiaalihuoltolaitos varmistaa, että sinulle tarjotaan tarvitsemiasi maksuttomia tukipalveluja. Palveluja voivat tarjota myös erityistukea tarjoavat kansalaisjärjestöt.

Henkilökohtainen suojele, jos olen vaarassa.

Poliisi toteuttaa kaikki tarvittavat toimet varmistukseksi, että olet turvassa. Näin on etenkin silloin, jos sinun katsotaan tarvitsevan erityistä suojele. Rikoksen luonteesta ja olosuhteista sekä henkilökohtaisesta tilanteestasi ja erityissuojelun tarpeestasi riippuen rikosoikeudellisen menettelyn eri vaiheissa voidaan toteuttaa seuraavia suojeletoimia:

1) Uhrin osallistuminen todistajansuojeluohjelmaan, jota valvoo ylin syyttäjä

Ylimmän syyttäjän päätöksellä voit päästä todistajansuojeluohjelmaan, jossa poliisi varmistaa sinun ja tarvittaessa myös perheesi turvallisuuden.

2) Todistajansuojelu rikostutinnan aikana

Rikostutinnan aikana:

- Kun olet tehnyt rikosilmoituksen, poliisi kuulustelee sinua viipymättä.
- Kuulustelujen lukumäärä pidetään mahdollisimman pienenä, ja niitä järjestetään vain, jos se on rikostutinnan kannalta ehdottoman välttämätöntä.
- Kuulustelussa voi olla läsnä oikeudellinen edustajasi tai muu valitsemasi henkilö, jollei jommankumman tai molempien osalta ole perustellusta syystä päätetty toisin.
- Lääkärintarkastusten lukumäärä pidetään mahdollisimman pienenä, ja niitä suoritetaan vain, jos se on rikosoikeudellisen menettelyn kannalta ehdottoman välttämätöntä.

3) Erityissuojelua tarvitsevan uhrin oikeus suojeleluun rikosoikeudellisen menettelyn aikana

Jos sinun todetaan tarvitsevan erityissuojelua, sinulla on oikeus seuraaviin toimenpiteisiin:

- kaikki kuulustelut pidetään tähän tarkoitukseen suunnitelluissa tai muunnetuissa tiloissa
- sinua kuulustelevat ammattihenkilöt, joilla on tähän soveltuva koulutus
- samat henkilöt suorittavat kaikki kuulustelut, jollei tämä ole hyvän oikeudenkäytön vastaista

- jos olet seksuaalisen väkivallan, sukupuoleen perustuvan väkivallan tai läheisväkivallan uhri, kuulustelut suorittaa kanssasi samaa sukupuolta oleva henkilö, jos sitä toivot. Tästä ei kuitenkaan saa aiheutua haittaa rikosoikeudellisen menettelyn kululle.

Erityiset oikeudet:

Perheväkivallan uhri

- Antamasi lausunnon sisältämiä henkilötietoja ei julkaista.
- Voit saada paikan perheväkivallan torjuntaa ja perheväkivallasta selviytymistä käsittelevän yhdistyksen ylläpitämästä turvatalosta.
- Tuomioistuin voi määrätä, että vastaaja pidetään vangittuna tuomioistuinkäsittelyyn asti, tai vapauttaa hänet sillä ehdolla, että hän ei käy perheenjäsentensä luona eikä ahdistele heitä millään tavalla.

Alaikäinen seksuaalisen hyväksikäytön uhri

- Antamasi lausunnon sisältämiä henkilötietoja ei julkaista.
- Työ-, hyvinvointi- ja sosiaaliturva-asioista vastaavan ministeriön alainen sosiaalihuoltolaitos toteuttaa kaikki tarvittavat toimet suojellaksesi sinua, jos sinun etusi poikkeaa vanhempiesi edusta.

Ihmiskaupan ja hyväksikäytön uhri

- Antamasi lausunnon sisältämiä henkilötietoja ei julkaista.
- Tilanteesi tuntevan viranomaisen on ilmoitettava tapauksestasi sosiaalihuoltolaitokselle, jonka on kerrottava sinulle oikeuksistasi.
- Sinulla on oikeus suojeluun ilman syrjintää ja riippumatta oikeudellisesta asemastasi ja siitä, teetkö yhteistyötä poliisin kanssa.

Kuka suojelua antaa?

Uhrin suojelusta vastaa ensisijaisesti poliisi. Varmistaakseen suojelun poliisi voi tarvittaessa tehdä yhteistyötä myös muiden toimivaltaisten julkisen ja yksityisen sektorin toimijoiden kanssa.

Arvioidaanko tilannettani sen selvittämiseksi, voiko rikoksentehtyjä aiheuttaa minulle lisävahinkoa?

Poliisi arvioi tilanteesi ja selvittää

a) tarvitsetko erityissuojelua

b) olisiko sinun tapauksessasi hyödyllistä toteuttaa rikosoikeudellisen menettelyn kuluessa erityistoimenpiteitä (ja missä määrin) siitä syystä, että olet alttiina toissijaiselle ja toistuvalla uhriksi joutumiselle, pelottelulle ja kostotoimille.

Henkilökohtainen arviointi on tehtävä tiiviissä yhteistyössä sinun kanssasi. Arvioinnissa on otettava huomioon toiveesi, myös siinä tapauksessa, että et halua turvautua erityistoimenpiteisiin.

Arvioidaanko tilannettani sen selvittämiseksi, voiko minulle aiheutua lisävahinkoa rikosoikeudenkäyntimenettelyn vuoksi (rikostutkinnan ja oikeudenkäynnin aikana)?

Henkilökohtaisessa arvioinnissa arvioidaan myös sitä, oletko altis toissijaiselle ja toistuvalla uhriksi joutumiselle. Tarkoituksena on varmistaa, ettei rikosoikeudellisen järjestelmän toiminta altista sinua toissijaiselle ja/tai toistuvalla uhriksi joutumiselle.

Millaista suojelua erittäin haavoittuvassa asemassa olevat uhrin voivat saada?

Erittäin haavoittuvassa asemassa oleville uhreille tarjotaan seuraavanlaista suojelua:

1) Uhrin osallistuminen todistajansuojeluohjelmaan, jota valvoo ylin syyttäjä

Ylimmän syyttäjän päätöksellä voit päästä todistajansuojeluohjelmaan, jossa poliisi varmistaa sinun ja tarvittaessa myös perheesi turvallisuuden.

2) Todistajansuojelu rikostutkinnan aikana

Rikostutkinnan aikana:

- Kun olet tehnyt rikosilmoituksen, poliisi kuulustelee sinua viipymättä.
- Kuulustelujen lukumäärä pidetään mahdollisimman pienenä, ja niitä järjestetään vain, jos se on rikostutkinnan kannalta ehdottoman välttämätöntä.
- Kuulustelussa voi olla läsnä oikeudellinen edustajasi tai muu valitsemasi henkilö, jollei jommankumman tai molempien osalta ole perustellusta syystä päätetty toisin.
- Vaadittujen lääkärintarkastusten lukumäärä pidetään mahdollisimman pienenä, ja niitä suoritetaan vain, jos se on rikosoikeudellisen menettelyn kannalta ehdottoman välttämätöntä.

3) Erityissuojelua tarvitsevan uhrin suojele rikosoikeudellisen menettelyn aikana

Jos sinun todetaan tarvitsevan erityissuojelua, sinulla on oikeus seuraaviin toimenpiteisiin:

- kaikki kuulustelut pidetään tähän tarkoitukseen suunnitelluissa tai muunnetuissa tiloissa
- sinua kuulustelevat ammattihenkilöt, joilla on tähän soveltuva koulutus
- samat henkilöt suorittavat kaikki kuulustelut, jollei tämä ole hyvän oikeudenkäytön vastaista
- jos olet seksuaalisen väkivallan, sukupuoleen perustuvan väkivallan tai läheisväkivallan uhri, kuulustelut suorittaa kanssasi samaa sukupuolta oleva henkilö, jos sitä toivot. Tästä ei kuitenkaan saa aiheutua haittaa rikosoikeudellisen menettelyn kululle.

Olen alaikäinen – onko minulla erityisiä oikeuksia?

Alaikäisen uhrin etu turvataan. Se, mikä on sinun etusi mukaista, arvioidaan tapauskohtaisesti. Arvioinnissa otetaan huomioon ikäsi, kypsyystasosi, näkemyksesi, tarpeesi ja huolenaiheesi.

Alaikäisenä sinulla on seuraavat lisäoikeudet:

- Mukanasi voi koko menettelyn ajan olla vanhempasi tai sosiaalityöntekijä, jos sosiaalihuoltolaitos on ottanut sinut huostaan.
- Jos olet perheväkivallan uhri, sosiaalihuoltolaitoksen sosiaalipalvelujohtaja voi tehdä rikosilmoituksen puolestasi. Turvallisuutesi varmistamiseksi voidaan toteuttaa kaikki tarvittavat toimet.
- Jos olet seksuaalisen hyväksikäytön uhri, kuka tahansa valtion viranomainen voi tehdä rikosilmoituksen puolestasi. Turvallisuutesi varmistetaan kaikin tarvittavin toimin.
- Jos olet ilman huoltajaa, sinut annetaan sosiaalihuoltolaitoksen johtajan huostaan. Voit käyttää kaikkia oikeuksiasi. Sinulla on muun muassa oikeus koulutukseen, terveydenhuoltoon ja perheen yhdistämiseen.
- **Oikeus yksityisyyteen:** Poliisi toteuttaa kaikki tarvittavat lain mukaiset toimet estääkseen, ettei julkisuuteen päädy tietoja, joista sinut voisi tunnistaa.
- **Erityissuojelun tarve:** Poliisi
 - on velvollinen varmistamaan, että tutkinta ja rikossyytteiden nostamista koskevat menettelyt suoritetaan riippumatta siitä, oletko sinä tai onko edustajasi tehnyt virallisen rikosilmoituksen, ja että rikosoikeudellista menettelyä voidaan jatkaa, vaikka peruisit antamasi lausunnon
 - jatkaa syytetoimia myös sen jälkeen, kun sinusta on tullut täysi-ikäinen
 - voi tallentaa kuulustelusi osana tutkintaa.

Kuulustelussa voi olla sinun lisäksi läsnä myös oikeudellinen edustajasi tai muu valitsemasi aikuinen, jollei perustellusta syystä ole tehty päinvastaista päätöstä.

Kuulustelut suoritetaan

- ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun tapauksesta on tehty ilmoitus poliisille
- tarvittaessa tähän tarkoitukseen suunnitelluissa tai muunnetuissa tiloissa
- tarvittaessa sellaisen ammattihenkilön toimesta tai välityksellä, jolla on tähän soveltuva koulutus
- vain, jos se on rikostutkinnan tai rikosoikeudellisen menettelyn kannalta välttämätöntä, ja kuulustelujen lukumäärä pidetään mahdollisimman pienenä
- seksuaalista hyväksikäyttöä koskevissa tapauksissa lapsen kanssa samaa sukupuolta olevan ammattihenkilön toimesta.

Perheenjäseneni kuoli rikoksen takia – mitkä ovat oikeuteni?

Perheenjäsenet voivat hakea tukea seuraavilta rikoksen uhreille tarkoitettuja tukipalveluja tarjoavilta tahoilta:

- julkinen terveydenhuolto
- mielenterveyspalvelut
- sosiaalihuolto
- koulupsykologipalvelut (alaikäisille)
- perheväkivallan torjuntaa ja perheväkivallasta selviytymistä käsittelevän yhdistyksen puhelinpalvelu (1440) perheväkivallan uhreille
- uhrien tukipalveluja tarjoavat kansalaisjärjestöt.

Lain mukaan uhrin perheenjäsen voi hakea vahingonkorvausta rikosentekijältä. Vahingonkorvausoikeutta koskevaa tietoa saa sosiaalihuoltolaitokselta.

Perheenjäseneni joutui rikoksen uhriksi – mitkä ovat oikeuteni?

Perheenjäsenet voivat hakea tukea seuraavilta rikoksen uhreille tarkoitettuja tukipalveluja tarjoavilta tahoilta:

- julkinen terveydenhuolto
- mielenterveyspalvelut
- sosiaalihuolto
- koulupsykologipalvelut (alaikäisille)
- perheväkivallan torjuntaa ja perheväkivallasta selviytymistä käsittelevän yhdistyksen puhelinpalvelu (1440) perheväkivallan uhreille
- uhrien tukipalveluja tarjoavat kansalaisjärjestöt.

Voinko osallistua sovitteluun? Millä ehdoin? Olenko turvassa sovittelun aikana?

Kyproksen laissa ei säädetä mahdollisuudesta käyttää sovittelua.

Mistä voin löytää oikeuksiani koskevaa lainsäädäntöä?

Rikoksen uhrin oikeuksista säädetään seuraavissa säädöksissä:

- perheväkivallan ennaltaehkäisystä ja uhrien suojelusta annettu laki (2000–2015)
- seksuaalisen hyväksikäytön, lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja lapsipornografian ehkäisemisestä ja torjunnasta annettu laki (2014).

Rikoksen uhrin oikeuksia koskeva lainsäädäntö on saatavilla Kyproksen asianajajaliiton verkkosivustolla: <http://www.cylaw.org/>

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 30/11/2018

2 - Rikosilmoituksen tekeminen ja rikoksen uhrin oikeudet rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana

Miten rikosilmoitus tehdään?

Rikosilmoituksen voi tehdä millä tahansa poliisiasemalla. Kun olet tehnyt virallisen rikosilmoituksen ja antanut kirjallisen lausunnon, poliisi aloittaa tapauksen tutkinnan.

Mistä voin selvittää, miten asia etenee?

Saat tietoa menettelyn edistymisestä asiaa käsittelevältä poliisilta (rikostutkija). Kun asia on siirtynyt tuomioistuimen käsiteltäväksi, voit saada tietoa asian etenemisestä sen tuomioistuinkäsittelystä vastaavalta oikeudellisen yksikön viranomaiselta.

Voinko saada oikeusapua (rikostutkinnan tai oikeudenkäynnin aikana)? Millä ehdoin?

Voit saada maksutonta oikeusapua tietyn tyyppisiin ihmisoikeusloukkauksiin liittyvissä menettelyissä. Näistä menettelyistä säädetään maksuttoman oikeusavun antamisesta annetussa laissa.

Tietyn tyyppisiin ihmisoikeusloukkauksiin liittyvillä menettelyillä tarkoitetaan seuraavia menettelyjä:

- a) tuomioistuimessa vireillä olevan siviilioikeudellisen menettelyn kaikki vaiheet, kun on kyse menettelystä, joka on käynnistetty Kyproksen valtiota vastaan henkilölle tietyn tyyppisestä ihmisoikeusloukkauksesta aiheutuneen vahingon vuoksi, tai
- b) henkilön vireille panema rikosoikeudellinen menettely, joka koskee tietyn tyyppisiä ihmisoikeusloukkauksia.

Edellä mainitun lain nojalla oikeusapu voi kattaa

- a) neuvonnan, avustamisen ja edustamisen, jos kyseessä on rikosoikeudellinen menettely tai Kyproksessa aloitettu siviilioikeudellinen menettely
- b) pelkän neuvonnan, jos kyseessä on Kyproksen ulkopuolella aloitettu siviilioikeudellinen menettely.

Edellä mainitun lain nojalla suojeltaviin ihmisoikeuksiin kuuluvat ihmisoikeudet, jotka turvataan seuraavissa säädöksissä:

- a) Kyproksen tasavallan perustuslain II osa
- b) Euroopan ihmisoikeussopimuksen ratifiointia koskeva vuoden 1962 laki
- c) kaikkinaisen rotusyrjinnän poistamista koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ratifiointia koskevat vuosien 1967–1995 lait
- d) taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen sekä kansalaisyhteiskunta- ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen ratifiointia koskeva vuoden 1969 laki
- e) kidutuksen ja epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen estämiseksi tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen ratifiointia koskeva vuoden 1989 laki
- f) kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen ratifiointia koskevat vuosien 1990 ja 1993 lait
- g) kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen ratifiointia koskeva vuoden 1985 laki
- h) lapsen oikeuksien yleissopimuksen ratifiointia koskeva vuoden 1990 laki.

Maksutonta oikeusapua voi saada

- ihmiskaupan uhri, joka hakee aluetuomioistuimessa vahingonkorvausta ihmiskaupan ja hyväksikäytön ehkäisemistä ja torjuntaa sekä uhrien suojelua koskevan lain nojalla
- alaikäinen ihmiskaupan uhri, joka hakee aluetuomioistuimessa vahingonkorvausta ihmiskaupan ja hyväksikäytön ehkäisemistä ja torjuntaa sekä uhrien suojelua koskevan lain nojalla
- alaikäinen, joka on seksuaalisiin tarkoituksiin houkuttelemisen, lapsipornografian, seksuaalisen riiston ja/tai seksuaalisen hyväksikäytön uhri ja hakee aluetuomioistuimessa vahingonkorvausta lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian ehkäisemistä ja torjuntaa koskevan lain nojalla.

Tämän lisäksi kaikki lapset, jotka ovat joutuneet lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian ehkäisemistä ja torjuntaa koskevassa laissa tarkoitettujen rikosten uhriksi, saavat asianajajista annetun lain nojalla maksutonta neuvontaa menettelyjen kaikissa vaiheissa riippumatta siitä, tekevätkö he syyttäjäviranomaisen kanssa rikostutkintaa, syytetoimia tai oikeudenkäyntiä koskevaa yhteistyötä. Lapset saavat myös maksutonta oikeusapua, jos heillä ei ole varaa hankkia apua, riippumatta siitä, mitä oikeusavusta annetussa laissa säädetään.

Jos lapsiuhrilla on oikeus edustajaan, hänellä voi olla oikeus saada oikeudellista neuvontaa ja tulla edustetuksi omissa nimissään sellaisissa menettelyissä, joissa lapsiuhriin ja vanhempainvastuunkantajan välillä on tai saattaa olla eturistiriita.

Ihmiskaupan ja hyväksikäytön ehkäisemistä ja torjuntaa sekä uhrien suojelua koskevassa laissa tarkoitettujen rikosten uhri saa asianajajia koskevan lain nojalla maksutonta neuvontaa riippumatta siitä, tekeekö hän syyttäjäviranomaisen kanssa rikostutkintaa, syytetoimia tai oikeudenkäyntiä koskevaa yhteistyötä, sekä oikeusavusta annetun lain mukaista maksutonta oikeusapua, jos hänellä ei ole varaa hankkia apua.

Maksutonta oikeusapua on haettava kirjallisesti siltä tuomioistuimelta, jossa asia käsitellään. Tuomioistuin voi myöntää sinulle maksutonta oikeusapua seuraavien seikkojen perusteella:

a) sosiaalipalvelujen antama sosioekonominen lausunto, jossa kerrotaan sinun ja perheesi taloudellisesta tilanteesta, säännöllisistä ja muista työtuloistasi, muista tuloistasi, sinun ja perheesi tavanomaisista elinkustannuksista sekä muista mahdollisista veloistasi tai tarpeistasi

b) tilanteesi vakavuus tai muut olosuhteet, joiden perusteella määritetään, onko sinulle oikeuden toteutumisen vuoksi aihetta antaa maksutonta oikeusapua asian käsittelyä ja sen valmistelua varten.

Jos saat oikeusapua, voit valita haluamasi asianajajan maksuttomia oikeusapupalveluja tarjoavien asianajajien joukosta asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti. Jos et valitse itsellesi asianajajaa, tuomioistuin nimittää sinulle asianajajan Kyproksen asianajajaliiton laatimasta luettelosta asiaa koskevan lainsäädännön mukaisesti.

Voinko saada korvauksia kuluista (jotka aiheutuvat osallistumisesta rikostutkintaan/oikeudenkäyntiin)? Millä ehdoin?

Kyproksen tasavalta korvaa sinulle laissa säädettyt kustannukset. Lisätietoa korvauksen hakemisesta ja hakuehdoista saa poliisitoimeen kuuluvilta alueellisilta syyttäjänvirastoilta.

Jos asian käsittely päätetään lopettaa ennen kuin asia menee tuomioistuimen käsiteltäväksi, voinko hakea päätökseen muutosta?

Voit pyytää poliisilta perusteltua päätöstä, jos asia ei etene tutkintaan tai syytetoimiin taikka jos tutkinta tai syytetoimet lopetetaan.

Voinko osallistua oikeudenkäyntiin?

Voit osallistua oikeudenkäyntiin syyttäjän todistajana ja todistaa asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa.

Mikä on virallinen roolini oikeudenkäynnissä? Olenko esimerkiksi uhri, todistaja, asianosainen vai toissijaisen syyteoikeuden käyttäjä? Voinko valita roolini itse?

Rikosoikeudellisessa menettelyssä olet syyttäjän todistaja. Jos haet rikoksentehtyjältä vahingonkorvausta, olet asiaa koskevassa siviilioikeudellisessa menettelyssä eli riita-asiassa kantaja.

Mitä oikeuksia ja velvollisuuksia tähän rooliin liittyy?

Syyttäjän todistajana sinulla velvollisuus todistaa asiaa käsittelevässä tuomioistuimessa. Jos haet vahingonkorvausta, saat lisätietoa oikeuksistasi ja velvollisuuksistasi asianajajalta, joka ajaa asiaasi riita-asioita käsittelevässä tuomioistuimessa.

Voinko antaa oikeudenkäynnin aikana lausunnon tai esittää todisteita? Millä ehdoin?

Voit missä tahansa menettelyssä, jossa olet syyttäjän todistajana, lukea ja vahvistaa poliisille antamasi lausunnon tai esittää tutkinnan aikana poliisille antamasi todisteet. Jos haluat täydentää poliisille alun perin antamaasi lausuntoa tai esittämiäsi todisteita, ota yhteyttä asiaa tuomioistuimessa käsittelevän oikeudellisen yksikön johtajaan.

Mitä tietoja minulle annetaan oikeudenkäynnin aikana?

Oikeudenkäynnin aikana syyttäjä ilmoittaa sinulle, milloin ja miten istunnot järjestetään. Syyttäjä kertoo sinulle myös rikoksentehtyjää vastaan nostettujen syytteiden luonteesta. Voit myös pyytää, että sinulle ilmoitetaan menettelyssä annetuista lopullisista ratkaisuista.

Voinko tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin?

Sinulla ei ole oikeutta tutustua oikeudenkäyntiasiakirjoihin.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

3 - Rikoksen uhrin oikeudet oikeudenkäynnin jälkeen

Voiko tuomioistuimen päätökseen hakea muutosta?

Sinulla ei ole oikeutta hakea muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätökseen. Muutoksenhakuoikeus on Kyproksen ylimmällä syyttäjäviranomaisella.

Mitkä ovat uhrin oikeudet tuomion antamisen jälkeen?

Asianajajasi voi hyödyntää tuomiota rikosentekijää vastaan nostetussa vahingonkorvauskanteessa.

Onko uhrilla oikeus saada tukea tai suojelua oikeudenkäynnin jälkeen? Kuinka kauan?

Oikeudenkäynnin jälkeen sinulla on oikeus saada tukea ja/tai suojelua tarpeittesi mukaan kohtuulliseksi katsotuksi ajaksi.

Mitä tietoja uhrille annetaan siinä tapauksessa, että rikosentekijä tuomitaan?

Voit pyytää poliisia antamaan tiedon tuomiosta, jonka tuomioistuin on määrännyt rikosentekijälle.

Ilmoitetaanko uhrille, jos rikosentekijä vapautuu (myös ennen määräaikaan tai ehdonalaan) tai pakenee vankilasta?

Uhri voi pyynnöstä saada seuraavat tiedot:

a) tiedon siitä, että uhuriin kohdistuneesta rikoksesta tutkintavankeuteen määrätty, syyteeseen pantu tai tuomittu henkilö vapautetaan tai on paennut vankeudesta,

b) tiedon asiaankuuluvista toimenpiteistä, joita uhuriin suojaksi on määrätty häneen kohdistuneesta rikoksesta tutkintavankeuteen määrätyn, syyteeseen pannun tai tuomitun henkilön vapauttamisen tai pakenemisen johdosta.

On syytä huomata, että edellä mainittuja tietoja ei välttämättä anneta, jos on mahdollista tai tiedossa, että niiden antamisesta voi aiheutua vahinkoa rikosentekijälle.

Voiko uhri osallistua vapauttamista tai ehdonalaan pääsyä koskevien päätösten tekemiseen? Voiko uhri esimerkiksi antaa tässä yhteydessä lausunnon tai hakea päätöksiin muutosta?

Uhrilla ei ole oikeutta osallistua vapauttamista tai ehdonalaan pääsyä koskevien rikosentekijän tuomiota koskevien päätösten tekemiseen.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

4 - Korvaus

Miten uhri voi hakea vahingonkorvausta rikosentekijältä?

Uhrilla on oikeus nostaa häneen kohdistuneesta rikoksesta vahingonkorvauskanne rikosentekijää vastaan tuomioistuimessa. Uhri voi kääntyä sosiaalihuoltolaitoksen puoleen saadakseen tietoa oikeudestaan vahingonkorvaukseen.

Alle 18-vuotiaalla lapsella on subjektiivinen oikeus saada vahingonkorvausta henkilöltä, joka on vastuussa häneen kohdistuneista rikoksista, joista säädetään lasten seksuaalisen hyväksikäytön ja seksuaalisen riiston sekä lapsipornografian ehkäisemistä ja torjumista koskevassa laissa. Lisäksi alaikäisellä on oikeus saada korvausta ihmisoikeuksiensa loukkaamisesta. Rikokseen syyllistyneellä on siviilioikeudellinen vastuu maksaa erityisiä ja yleisiä korvauksia uhrille.

Henkilöllä, joka on joutunut uhriksi ihmiskaupan ja riiston ehkäisemistä ja torjumista koskevan lain tarkoittamassa mielessä, on subjektiivinen oikeus saada vahingonkorvausta henkilöltä, joka on vastuussa häneen kohdistuneesta rikoksesta edellä mainitun

lain mukaisesti. Uhrilla on myös oikeus saada korvausta ihmisoikeuksiensa loukkaamisesta. Rikokseen syyllistyneellä on siviilioikeudellinen vastuu maksaa erityisiä ja yleisiä korvauksia uhrille ja korvata myös mahdolliset muut uhrin työvoiman hyväksikäyttöön liittyvät maksuviivästykset.

Tuomioistuimien on määrännyt rikoksentehtäjien maksamaan uhrille vahingonkorvausta. Miten uhri voi varmistaa, että rikoksentehtäjä maksaa korvauksen?

Jos rikoksentehtäjä ei maksa vahingonkorvausta, uhri voi kääntyä asianajajansa välityksellä tuomioistuimen puoleen ja pyytää antamaan määräykseen, jonka nojalla tuomittu määrätään maksamaan tuomion mukainen korvaus. Muussa tapauksessa rikoksentehtäjä pidätetään ja vangitaan välittömästi.

Jos rikoksentehtäjä ei maksa korvausta, voiko valtio maksaa uhrille etumaksua tämän sijasta? Millä ehdoin?

Laissa ei säädetä valtion maksamasta etumaksusta.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta valtiolta?

Valtio maksaa korvauksia väkivaltarikosten uhreille tai omaisille väkivaltarikosten uhreille suoritettavia korvauksia koskevan vuoden 1997 lain nro 51(1)/97 mukaisesti seuraavissa tapauksissa:

a) uhri tai hänen omaisensa eivät voi, olipa syy mikä tahansa, saada korvausta rikoksentehtäjältä ja

b) korvausta ei saada muista lähteistä tai saatava korvaus on pienempi kuin laissa tarkoitettu korvaus:

Edellä mainitun lain mukainen korvaus maksetaan, vaikka rikoksentehtäjää ei voida asettaa syytteeseen tai rangaista.

Jos muista lähteistä saatava korvaus on pienempi kuin edellä mainitussa laissa määritelty korvaus, valtio maksaa erotuksen.

Kyseisessä laissa mainitaan edellytykset, joiden nojalla edellä mainittuja korvauksia ei makseta ja mitä korvauksiin sisältyy, jos päätetään, että ne on maksettava.

Väkivaltarikos tarkoittaa kaikkia tahallisia rikoksia, jotka on tehty Kyproksen tasavallassa väkivaltaa käyttäen ja joista seuraa välitön kuolema, vakava ruumiillinen vamma tai terveysvahinkoja. Väkivaltarikos kattaa kaikki seuraavat rikokset, joista seuraa välitön kuolema, vakava ruumiillinen vamma tai terveysvahinkoja:

ennalta suunniteltu murha (203 ja 204 §), murhayritys (214 §), raiskaus (144 §), raiskausyritys (146 §), ihmisryöstö (148 §), alle 16-vuotiaan tytön kaappaus (149 §), teot, joiden tarkoituksena on vakavan ruumiillisen vamman tuottaminen (228 §), vakava ruumiillinen vamma (231 §), yritys tuottaa ruumiillinen vamma räjähteitä käyttämällä (232 §), vahingoittamistarkoituksessa annettu myrkytys (233 §), vammantuottamus (234 §), ruumiillisen vamman aiheuttanut hyökkäys (243 §), muut hyökkäykset (244 §), henkilökohtaiseen vapauteen kohdistuvat rikokset (245–254 §), murhapoltto (315 §).

Edellä mainitun lain mukainen vahingonkorvausvaatimus toimitetaan sosiaaliturvapäalveluiden johtajalle kohtuullisen määräajan kuluessa ja viimeistään kahden vuoden kuluessa ruumiillisen vamman tai terveysvahinkojen aiheuttamisesta taikka kuoleman tuottamuksesta tapauksen mukaan.

Hakemukseen liitetään poliisin raportti ja lääkärintodistus ja kaikki muut asiaankuuluvat asiakirjat, jotka helpottavat hakemuksen käsittelyä. Sosiaaliturvapäalveluiden johtaja voi pyytää tätä tarkoitusta varten mitä tahansa tarpeelliseksi katsomiaan täydentäviä todisteita, muun muassa valahtoisien todistuksen, jolla hakija vahvistaa, että korvausta ei ole maksettu eikä makseta toisesta lähteestä.

Onko uhrilla oikeus saada korvausta, jos rikoksentehtäjää ei tuomita?

Rikoksentehtäjän tuomitseminen ei ole korvauksen maksamisen ehtona. Asiaa käsittelevä tuomioistuimien päättää korvauksen maksamisesta. Tämä on erillinen menettely, joka ei ole sidoksissa rikosasiassa annettavaan tuomioon.

Onko mahdollista saada etumaksua sillä aikaa kun korvaushakemusta käsitellään?

Kuten edellä todettiin, etumaksua ei ole mahdollista saada, koska siitä ei ole säädetty laissa.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

5 - Rikoksen uhrin oikeus saada tukea ja apua

Olen joutunut rikoksen uhriksi. Mihin on otettava yhteyttä?

Poliisi 199/1460

Julkisten sairaaloiden ensiapu

Maakuntien sosiaalipalvelut

Koulupsykologipalvelut

Mielenterveyspalvelut

Rikoksen uhrien neuvontapuhelin

Kansalaisjärjestöt

Kyproksessa palvelevat seuraavat auttavat puhelimet:

1460 – kansalaisten palvelupuhelin

1440 – perheväkivalta

1498 – huumeidenvastainen hätäpuhelin

11611 – lasten ja nuorten auttava puhelin

116000 – kadonneiden lasten numero

Onko uhreille annettava tuki maksullista?

Julkisina palveluina tarjottava uhrien tuki ja kansalaisjärjestöjen tarjoama tuki on maksutonta.

Millaista tukea rikoksen uhri voi saada valtiolta tai viranomaisilta?

Rikoksen uhri voi saada seuraavanlaista tukea julkishallinnon yksiköistä:

- lääketieteellistä hoitoa sairaanhoitopalveluista,
- henkistä tukea mielenterveys- ja koulupsykologipalveluista,
- suojelua sosiaalihuoltolaitokselta, joka antaa määräyksiä rikoksentekijää vastaan ja/tai uhrin suojelemiseksi,
- poliisin kuulustelujen aikana hyväksymät toimenpiteet, joiden tavoitteena on estää uhrin lisäkärsimykset,
- poliisin toteuttama tehokas suojelu, jolla pyritään suojaamaan uhria rikoksentekijän ja/tai muun henkilön uhkailulta ja kostotoimilta,
- tuomioistuimen oikeudenistunnon aikana toteuttamat toimet erityissuojelua tarvitsevien uhrien (esim. lapset ja psykososiaalisesti vammaiset henkilöt) suojelemiseksi.

Jos olet perheväkivallan uhri, seksuaalisen hyväksikäytön lapsiuhri tai ihmiskaupan uhri, voit saada tietoa oikeuksistasi ja tukea sosiaalihuoltolaitokselta, joka myös auttaa sinua saamaan yhteyden kaikkiin toimivaltaisiin julkishallinnon yksiköihin ja kansalaisjärjestöihin tapauksen jatkokäsittelyä ja tuen saamista varten. Jos etusi on ristiriidassa vanhempiesi edun kanssa sosiaalihuoltolaitoksen johtaja toteuttaa kaikki tarvittavat toimet suojellakseen sinua.

Millaista tukea rikoksen uhri voi saada kansalaisjärjestöiltä?

Rikoksen uhri voi saada kansalaisjärjestöiltä seuraavanlaista tukea:

- henkinen tuki
- majoitus turvakodissa.

vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitetty viimeksi: 30/11/2018